

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН

ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

(ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 67 ОТ 2003 Г.)

В сила от 01.01.2000 г.

Обн. ДВ. бр.110 от 17 Декември 1999г., изм. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2000г., изм. ДВ. бр.64 от 4 Август 2000г., изм. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., доп. ДВ. бр.35 от 10 Април 2001г., изм. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 2002г., изм. ДВ. бр.10 от 29 Януари 2002г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.74 от 30 Юли 2002г., доп. ДВ. бр.112 от 29 Ноември 2002г., изм. ДВ. бр.119 от 27 Декември 2002г., изм. ДВ. бр.120 от 29 Декември 2002г., изм. ДВ. бр.8 от 28 Януари 2003г., доп. ДВ. бр.42 от 9 Май 2003г., изм. ДВ. бр.67 от 29 Юли 2003г., доп. ДВ. бр.95 от 28 Октомври 2003г., изм. ДВ. бр.112 от 23 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.114 от 30 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2004г., изм. ДВ. бр.21 от 16 Март 2004г., доп. ДВ. бр.38 от 11 Май 2004г., изм. ДВ. бр.52 от 18 Юни 2004г., изм. ДВ. бр.53 от 22 Юни 2004г., изм. ДВ. бр.69 от 6 Август 2004г., изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., изм. ДВ. бр.112 от 23 Декември 2004г., изм. ДВ. бр.115 от 30 Декември 2004г., изм. ДВ. бр.38 от 3 Май 2005г., изм. ДВ. бр.39 от 10 Май 2005г., изм. ДВ. бр.76 от 20 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.102 от 20 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.104 от 27 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.105 от 29 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.17 от 24 Февруари 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.34 от 25 Април 2006г., изм. ДВ. бр.56 от 11 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.57 от 14 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.68 от 22 Август 2006г., попр. ДВ. бр.76 от 15 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.82 от 10 Октомври 2006г., изм. ДВ. бр.95 от 24 Ноември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.105 от 22 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Май 2007г., изм. ДВ. бр.52 от 29 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.77 от 25 Септември 2007г., изм. ДВ. бр.97 от 23 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.100 от 30 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.113 от 28 Декември 2007г., изм. ДВ. бр.33 от 28 Март 2008г., изм. ДВ. бр.43 от 29 Април 2008г., изм. ДВ. бр.67 от 29 Юли 2008г., изм. ДВ. бр.69 от 5 Август 2008г., изм. ДВ. бр.89 от 14 Октомври 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.109 от 23 Декември 2008г., изм. ДВ. бр.23 от 27 Март 2009г., изм. ДВ. бр.25 от 3 Април 2009г., изм. ДВ. бр.35 от 12 Май

2009г., изм. ДВ. бр.41 от 2 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.95 от 1 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.99 от 15 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.103 от 29 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.16 от 26 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.19 от 9 Март 2010г., изм. ДВ. бр.43 от 8 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.49 от 29 Юни 2010г., изм. ДВ. бр.58 от 30 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.59 от 31 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.88 от 9 Ноември 2010г., изм. ДВ. бр.97 от 10 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.98 от 14 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.100 от 21 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.45 от 14 Юни 2011г., изм. ДВ. бр.60 от 5 Август 2011г., изм. ДВ. бр.77 от 4 Октомври 2011г., изм. ДВ. бр.100 от 20 Декември 2011г., изм. ДВ. бр.7 от 24 Януари 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 13 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. ДВ. бр.40 от 29 Май 2012г., доп. ДВ. бр.44 от 12 Юни 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.58 от 31 Юли 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.81 от 23 Октомври 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.89 от 13 Ноември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.99 от 14 Декември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 28 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.70 от 9 Август 2013г., изм. ДВ. бр.98 от 12 Ноември 2013г., доп. ДВ. бр.104 от 3 Декември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.106 от 10 Декември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2013г., изм. ДВ. бр.111 от 27 Декември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2014г., изм. ДВ. бр.18 от 4 Март 2014г., изм. ДВ. бр.27 от 25 Март 2014г., изм. ДВ. бр.35 от 22 Април 2014г., изм. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., изм. и доп. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2015г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.22 от 24 Март 2015г.

§1. Създава се нов чл. 69г със следното съдържание:

„Придобиване право на пенсия от моряците плавали под български флаг“

Чл. 69г. (1) Моряците плавали под български флаг и работили при условията на първа категория труд придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 8 месеца и 10 години осигурителен стаж придобит на работа по море като моряк, а за тези работили при условията на втора категория труд при навършване на възраст 57 години и 8 месеца и 15 години осигурителен стаж придобит при работа по море като моряк .

(2) При увеличаване на възрастта за пенсиониране се увеличава и възрастта за пенсиониране на моряците плавали под български флаг до достигане на 55 години за работилите при условията на първа категория труд и съответно на 60 години за работилите при условията на втора категория труд.“

§2. В чл. 104, ал. 10 се допълва и придобива следната редакция:

„(10) Категорията труд, както и дейността по чл. 69, 69а и 69г не могат да се доказват със свидетелски показания.“

§3. В §1 от Допълнителните разпоредби, ал. 1, т. 11 се допълва и придобива следното съдържание:

11. "Пенсия за осигурителен стаж и възраст" по раздел III от глава четвърта е пенсия по чл. 68, чл. 69, чл. 69а, чл. 69г и § 4 и 5 от преходните и заключителните разпоредби.

ВНОСИТЕЛИ:

МОТИВИ

България е ратифицирала Конвенция № 71 относно пенсиите на моряците от 1946г. (Конвенцията) с Указ № 745 на Президиума на Великото народно събрание от 31.08.1949г. – ДВ, бр. 207 от 1949г. в сила от 10.10.1962г. Конвенцията задължава държавите, които са я ратифицирали да въведат режим за пенсиониране по отношение на моряците, наети на борда или за обслужване на всеки морски търговски кораб над 200 тона бруто тонаж, регистриран на територията на държавата страна по Конвенция № 71. Република България е ратифицирала Конвенцията и по силата на чл. 28 от Закона за международните договори следва да изпълни задълженията произтичащи от ратификацията.

От мотивите на Решение № 8417 от 08.07.2015г. по административно дело № 15465/2014г. е видно, че Върховният административен съд (ВАС), VI отделение приема, че по отношение пенсионирането на моряците в българското законодателство не е предвиден преференциален режим за лицата, изпълнявали професия „моряк“ на борда на кораби, плаващи по море, който да отговаря на изискванията на Конвенция № 71. При тълкуването на приложимите към момента разпоредби отнасящи се до придобиването право на пенсия от морските лица, ВАС категорично посочва, че изпълнението на кумулативно предвидените условия по силата на § 4, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) на Кодекса за социално осигуряване (КСО), не съответства на регламентираните в чл. 2, ал. 1 от Конвенцията по-благоприятни алтернативни общи условия за пенсиониране.

В тази връзка следва да се имат предвид и следните аргументи относно изразената теза за неизпълнение на Конвенция № 71 посредством действащия режим въведен с § 4, ал. 1 от ПЗР на КСО водещ на практика до невъзможност моряците да изпълнят неговите изисквания, за да се пенсионираат:

1. Съгласно чл. 6, ал. 3 от Наредбата за трудовите и непосредствено свързани с тях отношения между членовете на екипажа на кораба и корабопридетеля от 14.10.2003г. “Максималната продължителност на непрекъсната работа на борда на кораба не може да надвишава 8 месеца“. От цитираната редакция на разпоредбата следва, че моряците на практика работят на срочни трудови договори.
2. До 01.01.2010г. трудов стаж на моряка се зачиташе само за времето през което е бил на кораба. Едва след посочената дата на моряците бе дадено право да се осигуряват и за периода на престой на брега.
3. Моряците предвид естеството им на работа са на разположение на корабособственика 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата и

въпреки, че са им заплатени социални осигуровки за положения нощен и извънреден труд до 01.09.2006г. това време не им се зачита за трудов стаж.

4. Предвид самото приравняване на първа категория труд към трета, а именно три години първа за пет години трета категория, както и на втора към трета категория – четири години втора за пет години трета, за да изпълнят изискването за сбор от възраст и стаж 100 точки моряците от първа категория трябва да имат 28 години стаж първа категория, а моряците от втора категория – 32 години. За да се дипломират капитаните и механиците учат 5 години и карат след това 8 месечен стаж или завършват висшето си образование средно на 25 години. За да изпълнят сега действащите изисквания за стаж на §4, ал. 1 от КСО трябва като се качат на кораб на 26 години да не слизат от него до пенсионирането си, а именно на 52 или съответно 57 години.

Изложените дотук причини ни мотивират да предложим на Вашето внимание промяна в КСО с въвеждане на специален режим за пенсиониране на моряците в съответствие с императивните изисквания на Конвенция № 71. С това целим от една страна изпълнение на ангажиментите ни като страна ратифицирала конвенцията, а от друга облекчаване на режима на пенсиониране на моряците плаващи под български флаг. Очакваме, че с приемането на предлаганата промяна ще изпълним както задълженията си като държава член на Международната организация на труда, но и препоръката изразена в мотивите на цитираното съдебно решение на ВАС, а именно да се предприемат необходимите мерки съгласно чл. 28 от Закона за международните договори за отстраняване на посоченото неизпълнение на Конвенцията.

ВНОСИТЕЛИ: